

HET
ALLERMOOISTE
BOEK
OVER
DIEPZEEEDIEREN

HET
ALLERMOOISTE
BOEK
OVER
DIEPZEEDIEREN

GEÏLLUSTREERD DOOR
Val Walerczuk

GESCHREVEN DOOR
Bethanie en Josh Hestermann

GOTTMER
Haarlem

Kijk voor meer informatie over de kinder- en jeugdboeken van de Gottmer Uitgevers Groep op **www.gottmer.nl**

Eerste druk 2026
© 2023 Weldon Owen Children's Books

Voor het eerst verschenen in het VK bij Weldon Owen Children's Books, een imprint van Insight International, L.P. Insight Editions

Geproduceerd door iSeek Ltd
1A Stairbridge Court, Bolney Grange Business Park
Haywards Heath, RH17 5PA, UK
12 Hatch Street Lower, Dublin, D02 R682, Ireland

Tekst: Bethanie en Josh Hestermann
Illustraties: Val Walerczuk
Aanvullende illustraties: Isabel Aracama en Simon Mendez
Oorspronkelijke titel: *The Magnificent Book of Creatures of the Abyss*

Voor het Nederlandse taalgebied:
© 2026 Uitgeverij J.H. Gottmer / H.J.W. Becht BV,
Postbus 317, 2000 AH Haarlem (e-mail: info@gottmer.nl)
Uitgeverij J.H. Gottmer / H.J.W. Becht BV maakt deel uit van de
Gottmer Uitgevers Groep BV
Vertaling: Joost Mulder
Vormgeving: Claire Cater
Zetwerk: Studio Nico Swanink, Haarlem

ISBN 978 90 257 8226 9
NUR 223

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op een andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining zijn niet toegestaan. Geen enkel deel van dit boek mag worden gebruikt of gereproduceerd op welke wijze dan ook voor het trainen van AI-technologieën of -systemen.

De uitgever wil graag het Monterey Bay Aquarium Research Institute en de National Oceanic and Atmospheric Administration bedanken voor hun toestemming om hun foto's ter referentie te gebruiken. Onze dank gaat ook uit naar het Woods Hole Oceanographic Institution voor hun toestemming om foto's van de roze doorkijk-fantasia, de zwarte veelvraat en de grootbekaal ter referentie te gebruiken. De foto van de grootbekaal is gemaakt door Paul Caiger © Woods Hole Oceanographic Institution. We zijn Dr. Alexander Ziegler en Dr. Chong Chen dankbaar voor hun toestemming om hun foto's van respectievelijk de keizer-dumbo-octopus en de schubvoetslak ter referentie te gebruiken. De foto van de Johnsons heng Elvis is van Doug Perrine / Alamy Stock Photo.

Gedrukt in China

Inleiding

Veel plekken in de oceaan zijn nog nooit door mensen bezocht. Als je naar de koude, donkere diepte kon afdalen, zou je in een unieke wonderwereld terechtkomen. Een wereld vol gevaren, waar de waterdruk gigantisch is, waar onderwatervulkanen giftige stoffen uitbraken en bijna niets eetbaars te vinden is.

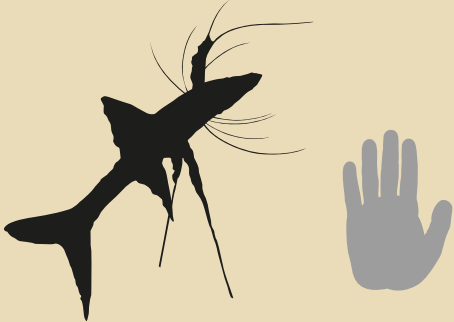
Als je zo'n 200 meter diep in de oceaan bent afgedaald, kun je nog net de laatste restjes zonlicht zien kringelen die hier vanaf de oppervlakte doordringen. Als je dieper gaat dan 1000 meter, is de griezelige gloed van vreemde onderwaterwezens het enige wat in de donkere diepte nog voor licht zorgt. Hier, in de diepste lagen van de oceaan, liggen scherpgetande rovers op de loer in de inktachtige duisternis die zich kilometerslang uitstrekt. Zelfs op een van de meest onherbergzame plekken op aarde is leven te vinden.

Het allermooiste boek over diepzeedieren neemt je mee op een onderwaterreis naar de diepste gedeelten van de oceaan. Maak kennis met wormen die botten eten, slakken die een ijzeren huis hebben en een spons met een skelet van glas. Ontmoet een vis met een doorzichtige kop, een inktvis met één heel groot en één klein oog en een ribkwal die fonkelt als een regenboog. Ontdek welk dier zijn vijanden met groenig opglieiende bommetjes bestookt en welke vis op grotere diepte woont dan welke andere vis ook.

Ontsluier enkele van de spannendste geheimen van de oceaan terwijl je door de diepte reist. Daar in de onderwaterafgrond weet je nooit wat zich in het donker allemaal verborgen houdt.

In het kort

Leefgebied: wereldwijd, behalve poolgebieden
Diepte: 900–4700 meter
Lengte: tot 43 cm
Voedsel: zoöplankton
Ontdekt in: 1886

Inhoud

Roze doorkijk-fantasia	8	Reuzenkokerworm	28	Reuzendiepzee- naaktslak	44	Roodbuikribkwal	60
Vampierinktviz	10	Koboldhaai	30	Vangtandvis	46	Mariana-slakvis	62
ET-spons	12	Sparks' tweearmige ribkwal	32	Keizer-dumbo-octopus	48	Paardenbloem- sifonofoor	64
Diepzeebuiskwal	14	Zwarte veelvraat	34	Walviskopvis	50	Aardbei-inktviz	66
Schubvoetslak	16	Reuzenpissebed	36	Zombieworm	52	Groenlandse haai	68
Glimmende bommen- werperworm	18	Ellebooginktviz	38	Zeevarken	54	Reuzenfantomkwal	70
Diepzeeslangster	20	Driepootvis	40	Uilvis	56	Pomponanemoon	72
Blobvis	22	Hemelkijker	42	Potvis	58	Zuidzeeaddertandvis	74
Grootbekaal	24					Ballonworm	76
Johnsons hengelvis	26					Biggetjesinktviz	78

Roze doorkijk-fantasia

Enypniastes eximia

- De roze doorkijk-fantasia behoort tot de zeekomkommers. Hij kan zwemmen, wat de meeste zeekomkommers niet kunnen. Doorkijk-fantasia's zwemmen rond in de diepe oceaan, waar ze voortdurend op zoek zijn naar voedsel.
- In het Engels wordt de fantasia ook wel 'headless chicken monster' genoemd. Dat betekent 'kip-zonder-kop-monster'. Geen gekke bijnaam, want in plaats van een echte kop heeft een zeekomkommer alleen een mondopening, met daaromheen tentakelachtige buisvoetjes.
- Op de zeebodem gebruikt de roze doorkijk-fantasia zijn buisvoetjes om voedsel dat hij tegenkomt in zijn mond te schuiven. Daarna zwemt hij weer verder.
- Deze zeekomkommer doet zijn naam eer aan: je kijkt echt dwars door zijn roze vel heen. Al zijn inwendige organen zijn duidelijk te zien, inclusief het voedsel dat hij na het eten in zijn maag en darmen heeft zitten!
- Niet alle roze doorkijk-fantasia's zijn echt roze. Sommige zijn roodbruin of paarsachtig en vaak worden ze donkerder als ze wat ouder en groter zijn.
- De roze doorkijk-fantasia heeft een geweldige truc in huis voor als hij wordt aangevallen. Zijn huid begint dan licht te geven en kleeft vast aan alles wat hem aanvalt. Aanvallers worden dan afgeleid en raken in de war, zodat de doorkijk-fantasia kan ontsnappen.

In het kort

Leefgebied: overal ter wereld

Diepte: 5700 meter en daarboven

Lengte: tot ongeveer 25 cm

Voedsel: resten van dode dieren

Ontdekt in: 1882

Vampierinktvis

Vampyroteuthis infernalis

- De vampierinktvis is geen bloedzuigende griezel. Dat hij toch zo wordt genoemd, komt doordat zijn met vliezen verbonden tentakels aan de wijde cape van een vampier doen denken.
- Een vampierinktvis heeft acht tentakels, die allemaal van zuignappen zijn voorzien. Hij heeft ook nog twee intrekbare kleverige 'armen'. Met deze uitsteeksels, filamenten genoemd, vangt hij voedsel.
- De inktvis gebruikt de kleine, vingerachtige stekels aan de binnenkant van zijn tentakels om gevangen voedsel van de filamenten te schrapen en naar zijn mondopening te schuiven.
- Deze inktvis is een oeroude oceaanbewoner, een overblijfsel uit vroeger tijden. Hij is geen echte octopus, maar ook geen echte pijlinktvis. De vampierinktvis is het enige nog levende lid van een aparte inktvissengroep.
- Als hij wordt bedreigd, kan een vampierinktvis zichzelf binnenstebuiten keren. Hij tilt dan zijn armen op om de stekelige onderkant van zijn vliescape te laten zien. Dit wordt de ananashouding genoemd.

In het kort

Leefgebied: overal ter wereld, behalve poolgebieden

Diepte: 600–900 meter

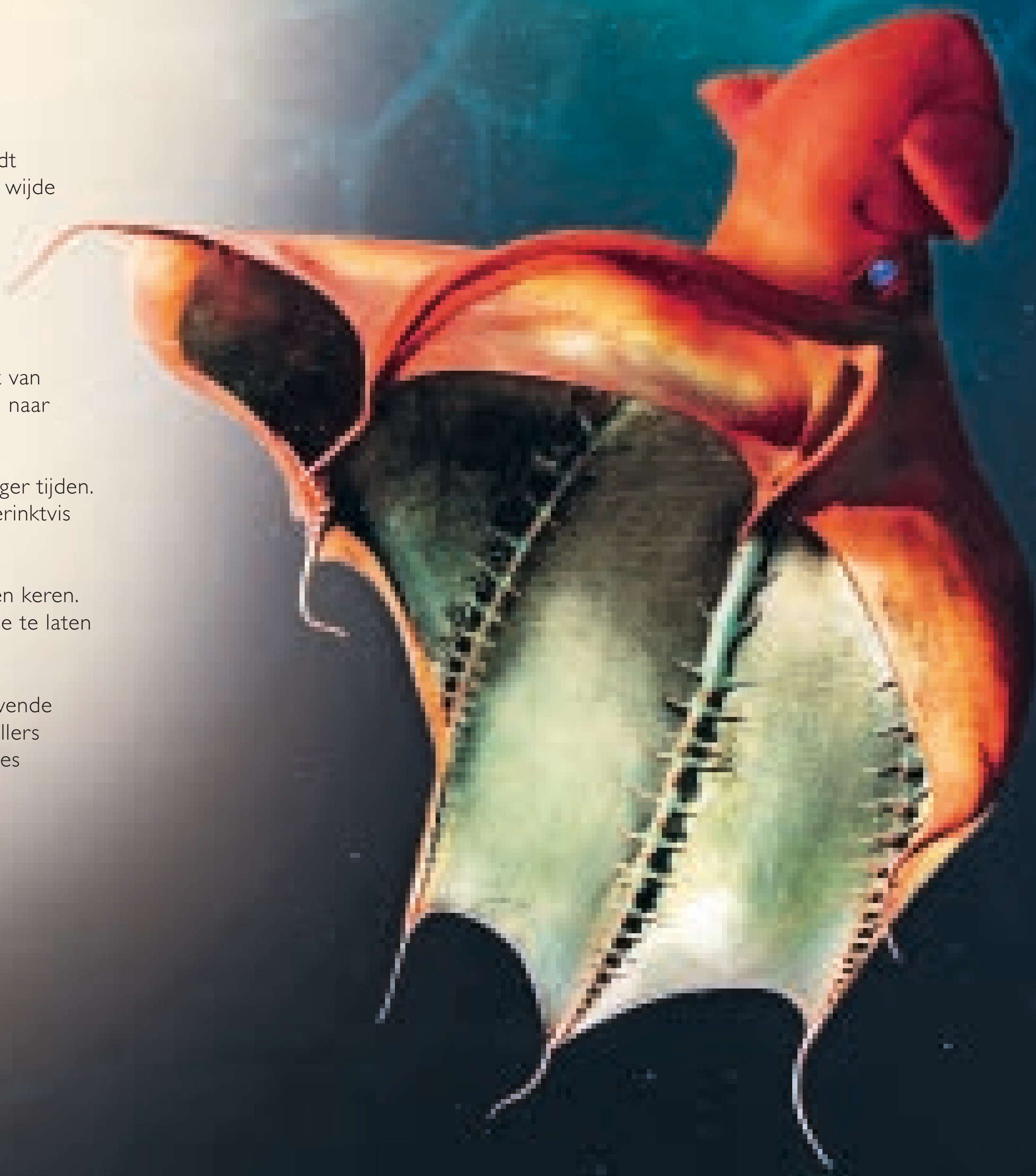
Lengte: 30 cm

Voedsel: zeesneeuw

Ontdekt in: 1899

- Deze inktvis is overdekt met lichtgevende orgaantjes. Hij gebruikt ze om aanvallers mee af te schrikken. Hij kan de lichtjes aan de uiteinden van zijn armen laten knipperen. Als de situatie heel bedreigend wordt, kan hij een wolk lichtgevend slijm afscheiden om zijn vijand nog meer in verwarring te brengen.

ET-spons

Advhena magnifica

Deze merkwaardige oceaانبewoner is de ET-spons. Hij werd ontdekt in een gebied op de zeebodem dat 'Forest of the Weird' (Bos van de vreemde wezens) wordt genoemd.

De wetenschappelijke Latijnse naam van de ET-spons, *Advhena magnifica*, betekent 'schitterend buitenaards wezen'.

Deze spons heeft zijn niet-wetenschappelijke naam te danken aan het feit dat de grote openingen in zijn lijf doen denken aan de ogen van E.T., het schattige buitenaardse wezentje uit de in 1982 uitgebrachte film *E.T. the Extra-Terrestrial*.

De ET-spons zit met een lange steel aan de zeebodem vast. Zijn lijf staat hoog op de steel, waar de stroming het sterkst is. De spons houdt de ronde openingen in zijn lijf naar de stroom toegekeerd, zodat hij voedsel uit het stromende water kan filteren.

De ET-spons behoort tot de glassponzen. Een glasspons kan duizenden jaren oud worden.

Net als alle glassponzen heeft de ET-spons een skelet dat gedeeltelijk uit siliciumdioxide bestaat. Dat is hetzelfde materiaal waar ook de ramen van gebouwen en de schermpjes van mobieltjes van zijn gemaakt.

In het kort

Leefgebied: Grote of Stille Oceaan

Diepte: 2000 meter

Lengte: tot 25 cm inclusief steel

Voedsel: plankton en bacteriën

Ontdekt in: 2016

